

TVRTKA NA FAKULTETU

Kemičari smislili kako će zadržati novake i zaraditi novac

Tomislav Bolanča i Bruno Zelić

Jednom davno Pliva je nastala kao spin-off Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije, a danas se na tom fakultetu nadaju da će spin-off tvrtka koju su upravo osnovali postići barem približno slične rezultate

piše **ALAN EDER**

alan.eder@liderpress.hr

Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije (FKIT) uz pomoć Sveučilišta u Zagrebu osnovao je spin-off tvrtku Comprehensive Water Technology d.o.o. Tvrtka će biti u 80-postotnom vlasništvu Fakulteta te 20-postotnom Sveučilišta, a njezina djelatnost bit će vezana uz obradu vode za piće i otpadne vode, što uključuje fizikalno-kemijsku analizu voda, razvoj novih tehnologija, projektiranje te nadzor i puštanje u rad pogona za obradu voda, kao i ispitivanje njihove kakvoće. Projekt je uime FKIT-a vodio prodekan za poslovanje **Tomislav Bolanča**. Ideja koju je razrađivao s kolegama s fakulteta napokon je zaživjela te se do kraja siječnja očekuje završetak svih pripremnih radova u vezi s osnivanjem.

– Moram zahvaliti rektoru **Damiru Borasu** i prorektoru **Miljenku Šimpragi** koji su svesrdno poduprli ovaj projekt. Oni žele da se fakulteti okrenu ovakvom načinu poslovanja,

a mi smo prvi pokrenuli tvrtku. Želimo pokazati da ovo može biti uspješan model, a nadam se da će ostali slijediti naš primjer. Naš je fakultet otvoren za suradnju, ali i pomoć pri osnivanju – rekao nam je Bolanča. Uz vidljivi entuzijazam Bolanča je iznio planove tvrtke, ali i razloge zašto je osnovan spin-off. Od projekta se, ako se bude razvijao u smjeru koji je zamišljen u poslovnom planu, očekuje mnogo iako je riječ o pilot-projektu.

Praksa za studente – Fakultet je primarno tu zbog znanosti i studenata kako bi im prenijeli znanje. Gospodarska djelatnost fakulteta tek je treća u tom lancu, ali na ovaj način može se potpuno iskoristiti – smatra Bolanča.

U početnoj fazi očekuje se zapošljavanje troje znanstvenih novaka, a pred potpisom su ugovori s nekim tvrtkama. Naravno, zbog tajnosti ne može se govoriti o imenima, ali Bolanča ističe da se radi i o nekim kompanijama čiji se prihodi mjere u desecima milijuna eura. – Svaka industrija koja se koristi vodom može biti naš klijent. Mi nismo konzultantska

tvrtka niti nam je to cilj. Radit ćemo po načelu ključ u ruke te klijentima nuditi kompletnu uslugu. Već smo se kao Fakultet dokazali u tom području i to su naše najbolje reference. Jednostavno ćemo iskoristiti znanja koja već imamo – ističe.

Iako bi se moglo pomisliti da će to biti prilika profesorima da dodatno zarade, a da će kao radnu snagu iskoristiti studente, Bolanča odbacuje takve primjedbe. Ovo je ponajprije prilika za znanstvene novake kojima istječe ugovor s fakultetom da ostanu u Hrvatskoj i nastave raditi u struci.

– Studenti neće biti uključeni u rad tvrtke, ali će imati indirektnu korist od ovog projekta jer će u praksi moći vidjeti ono što uče – objasnio je Bolanča.

Realni poslovni plan U toj spin-off tvrtki u prvom redu bit će zaposleni izvršni znanstveni novaci kojima istječe ugovor o radu s Fakultetom kemijskog inženjerstva i tehnologije te nisu u mogućnosti zaposliti se na tom fakultetu, a njihova je uža specijalnost vezana uz spomenuto područje. Opremu nužnu za rad spin-off tvrtka Comprehensive

Water Technology unajmljivat će od Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije, a nabavljena je isključivo sredstvima FKIT-a zarađenima u sklopu projekata suradnje s gospodarstvom.

– Potpisat ćemo ugovore s Fakultetom o uporabi njihove opreme, i to pod točno određenim pravilima koja vrijede za sve subjekte. Nećemo se koristiti opremom i laboratorijima besplatno, već ćemo normalno plaćati za njih. Također, i profesori koji budu sudjelovali u radu imat će ugovore o djelu te će to isključivo moći raditi u slobodno vrijeme – objašnjava Bolanča.

Svrha je tvrtke poslovati pozitivno, a, prema predviđanjima, to je i ostvarivo. Poslovni plan koji je bio podloga cijele priče nije dostupan, ali Bolanča otkriva neke detalje.

– Imamo plan prihoda i dobiti, ali smo se odlučili na konzervativni pristup. Ne želimo biti preambiciozni i ne uspjati. Treba znati da se 80-ak posto spin-off tvrtki ugasi nakon pet godina, ali ne zbog toga što su neuspješne, već zato što više nema potrebe za njima.

Želimo da tvrtka postane toliko jaka da je nakon nekoliko godina prodamo ili izlistamo na burzi. To je uobičajeno, a od toga novca moglo bi se osnovati nekoliko novih spin-off kompanija i tako nastaviti raditi – rekao je Bolanča. U prvim godinama cilj je domaće

COMPREHENSIVE WATER TECHNOLOGY

Nešto posve novo na Sveučilištu

Spin-off ili supsidijarna tvrtka poseban je oblik poduzetničke tvrtke koju je prethodno pokrenula i s njom bila povezana neka druga organizacija. To je nezavisna kompanija koja proizvodi sličan proizvod ili uslugu kao i njezin prethodni poslodavac. U pravilu ona je nekada bila u sklopu osnovne kompanije, ali s obzirom na to da je njezin proizvod bio sekundaran za osnovnu kompaniju, ona se odvojila te postala samostalna i nezavisna na tržištu. U Hrvatskoj ta je praksa novitet za sveučilišta, a Comprehensive Water Technology prva je takva koju je osnovalo Sveučilište u Zagrebu. Rektor Boras tijekom predstavljanja projekta izjavio je da je to smjer u kojem se Sveučilište treba razvijati.

tržište, ali već se razmišlja o drugim zemljama Europske unije. U Hrvatskoj još nema dovoljno svijesti o problemu otpadnih voda, a izvan granica mnogo se više pozornosti posvećuje tome.

Širenje preko granice – Kad budemo imali iskustva, okrenut ćemo se inozemnom tržištu. Naše su usluge tražene, a referencije koje imamo kao dio fakulteta jako su cijenjene. Uz to cjenovno smo povoljniji od inozemnih konkurenata, a i posla u ovoj branši ima i bit će ga s vremenom sve više – rekao je Bolanča.

Kad se govori o budućnosti tvrtke, cilj je da ona nakon tri do pet godina više ne bude u vlasništvu FKIT-a i Sveučilišta, već da se proda nekom investitoru.

– To je način rada spin-off kompanija. Kada postanu dovoljno velike i jake da ih se proda, a zatim se dio novca uloži u infrastrukturu fakulteta, ali i u osnivanje novih spin-off kompanija. Mi smo pioniri u Hrvatskoj, ali nadamo se da ćemo uspjati i da će ostali fakulteti slijediti naš primjer – zaključuje Bolanča. Iako mnogi ne znaju, Pliva je nastala kao tadašnji spin-off FKIT-a, a sada na istom fakultetu sanjaju da Comprehensive Water Technology ponovi barem dio uspjeha koji je Pliva ostvarila. ■

